

ВІДГУК

офіційного опонента на дисертаційну роботу

Ткаченко Володимира Володимировича

«Застосування відеоторакоскопічних оперативних втручань в діагностиці та лікуванні хворих на об'ємні утворення середостіння»

за спеціальністю 14.01.03 – хірургія.

1. Актуальність теми

Дисертація Ткаченко В.В. присвячена актуальній темі хірургії - лікуванню хворих на об'ємні утворення середостіння. Діагностика та лікування новоутворень середостіння як і раніше залишається однією з найбільш складних проблем торакальної хірургії. Оскільки рентгенологічні методи та тонкоіголова біопсія не завжди дозволяють остаточно верифікувати діагноз пухлини грудної порожнини використання для цієї мети торакоескопічних методів є актуальним.

Крім того у літературних джерелах триває дискусія відносно показань до операції при новоутвореннях середостіння різного генезу, необхідності та обсязі передопераційної підготовки з приводу хірургічного доступу і техніки операції, тактики хірургічного лікування, які ускладнені вторинною трахеомаліацією, бронхоектазами, при наявності дивертикулу Коммереля, аберавної лівої підключичної артерії, а також тактики ведення післяопераційного періоду при даній патології.

Торакоскопія допомагає вирішити завдання диференційної діагностики, а відеоторакальна хірургія дозволяє зменшити травматичність операції, що в кінцевому результаті веде до скорочення термінів перебування хворих у стаціонарі і, відповідно, зниження витрат на лікування.

З урахуванням важливості та актуальності вирішення перерахованих вище питань і виконано дане дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними науковими програмами і темами

Дисертацію виконано згідно з науковою тематикою ДУ "Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України" в межах науково-дослідної роботи ВН 2.2002: "Розробка профілактики та лікування поліорганної недостатності в умовах травматичної хвороби на підставі

вивчення шлунково-кишкових дисфункцій і імунних зрушень”(№ державної реєстрації 0102 U 003237).

3. Мета дослідження

Мета дисертаційної роботи, сформульована автором, полягала в оптимізації способів діагностики та хірургічного лікування об'ємних утворень середостіння на тлі використання мініінвазивних втручань.

Задачі дослідження визначені відповідно до мети і включають оцінку ефективності всіх сучасних способів виконання оперативних втручань з приводу об'ємних утворень середостіння.

4. Наукова новизна дослідження

Уточнено показання та протипоказання до виконання відеоторакоскопічних та відкритих хірургічних втручань у хворих на об'ємні утворення середостіння.

Проведена оптимізація анестезіологічного супроводу з оцінкою його адекватності при відеоторакоскопічних операціях, з використанням розгорнутого моніторингу периферичної гемодинаміки, глибини анестезії, що забезпечує надійний анестезіологічний захист пацієнта від хірургічної агресії. Науково обґрунтовано на репрезентативному клінічному матеріалі та дано оцінку діагностичної і лікувальної значущості відеоторакоскопії, визначено її показання та протипоказання при об'ємних утвореннях середостіння.

Отримано нові наукові дані про доцільність застосування ВТС для визначення місцево-регіонарного розповсюдження та оцінки резектабельності об'ємних утворень середостіння.

Науково доведено малу інвазивність відеотороскопічних доступів, визначено ступінь ризику даних операцій, ймовірність розвитку можливих ускладнень та шляхи їх профілактики.

Обґрунтовано достатньо високу ефективність використання відеоехоскопічних втручань в диференційній діагностиці та лікуванні об'ємних утвореннях середостіння.

5. Практичне значення отриманих результатів

Дисертантом в процесі роботи розроблений діагностичний алгоритм, що дозволяє застосувати індивідуальний підхід до проведення лікувальної

тактики у пацієнтів з об'ємними утвореннями середостіння. Доведено інформативність та високу ефективність трансторакального ультразвукового дослідження та відеоторакоскопії в діагностиці об'ємних утворень середостіння.

Розгорнутий моніторинг функції дихання та параметрів штучної вентиляції легені, центральної і периферичної гемодинаміки, глибини анестезії на різних етапах у пацієнтів дозволяє надати найбільш адекватну та керовану анестезіологічну допомогу при відеоторакоскопичних операціях.

На підставі отриманих даних розроблено раціональний алгоритм застосування відеоторакоскопичних втручань при різних внутрішньогрудних новоутвореннях, який дозволяє обрати найбільш оптимальний шлях використання методу як в діагностичних, так і в лікувальних цілях.

У ході виконання дослідження доведена необхідність отримання морфологічної верифікації при диференційній діагностиці ізольованих медіастинальних лімфаденопатій, пухлин і кіст середостіння.

На модифіковані методики отримано два патенти України на корисну модель.

Результати досліджень упроваджено в роботу торако-абдомінального відділення ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії ім. В.Т. Зайцева НАМН України», Харківської міської лікарні швидкої медичної допомоги ім. проф. О. І. Мещанінова. Основні положення проведених досліджень використовуються в навчальному процесі на кафедрі хірургії №1 ХНМУ.

6. Ступінь обґрунтованості і достовірності положень, висновків та рекомендацій

Робота була виконана на великому та клінічному матеріалі.

Клінічний аналіз заснований на результатах обстеження і лікування 165 пацієнтів з об'ємними утвореннями середостіння на базі торако-абдомінального відділення ДУ «Інститут загальної та невідкладної хірургії

ім. В.Т. Зайцева НАМНУ» з 2007 по 2017 рік, з яких жінок було – 106, чоловіків – 59.

В основну групу увійшли 83 хворих з об'ємними утвореннями середостіння у яких застосовувалися мініінвазивні методи лікування та гістологічної верифікації. До групи порівняння увійшли 82 хворих з об'ємними утвореннями середостіння, у яких в основному були використані традиційні інвазивні методи гістологічної верифікації та лікування.

Методи дослідження - клінічні, лабораторні, інструментальні, адекватні поставленим задачам, проведені з використанням високоінформативного та функціонального обладнання.

Наукові положення та висновки дисертаційної роботи чітко сформульовані, логічна витікають з аналізу результатів роботи.

Таким чином, дані дисертації є достовірними.

Дисертація містить огляд 214 джерел літератури, в якому представлені всі сучасні погляди на способи лікування об'ємних утворень середостіння.

В розділі 2 детально викладені обсяг та методи дослідження, використані в дисертації.

Основний матеріал представлений в чотирьох главах. Суть дослідження повністю розкрита, результати аргументовані, доказові, містять наукову новизну, практичне та теоретичне значення.

При висвітленні матеріалів дисертації використані таблиці та ілюстрації, які є наглядними і доповнюють текст.

Заключення містить стислий виклад суті дослідження та характеристику отриманих результатів.

Автор сформулював 6 висновків, які висвітлюють отримані результати і відповідають поставленим завданням дослідження.

У висновках, через громіздкість, не виділена окремо розроблена автором тактика лікування хворих з об'ємними утвореннями середостіння. Однак, послідовність застосування розробленої хірургічної тактики викладена в авторефераті та основному тексті дисертації, є повністю

обґрунтована і чітко відображає послідовність дій хірургів і фахівців з інструментальної діагностики.

Практичні рекомендації походять з отриманих результатів дослідження та лікування і є цінними для хірургів, оскільки ґрунтуються на досягненні хороших результатів.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях і авторефераті

Матеріали проведених досліджень та отриманих результатів представлені в достатньому обсязі та відбито в 10 публікаціях, серед яких 5 статей – у фахових виданнях України, 1 у закордонному виданні, отримано 2 патенти України на винаходи, 2 тез. В роботах всебічно представлені результати, отримані дисертантом в процесі дослідження.

Автореферат містить в собі всі основні матеріали дослідження, наведені в дисертаційній роботі.

Зауваження до дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення

У цілому дисертація та автореферат принципових зауважень не викликають.

Серед основних незначних недоліків можна виділити:

В поодиноких випадках при порівнянні результатів в основній та групі порівняння, наприклад, показників функції зовнішнього дихання, не завжди наводиться статистична достовірність різниці, тому неясно, чи має різниця статистичну достовірність.

Для дискусії слід задати такі питання:

1. Чи мали місце конверсії відеоторакоскопії при утвореннях середостіння у відкриті доступи і чим вони зумовлені?
2. Які ускладнення відеоторакоскопії та відеоскопічних втручань Ви спостерігали?

8. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці

Результати дисертаційного дослідження В.В. Ткаченко слід детально висвітлювати при навчанні студентів старших курсів, лікарів-інтернів та лікарів-курсантів та рекомендуються до впровадження у практику відділень хірургії, де практикується надання допомоги пацієнтам з об'ємними утвореннями середостіння.

9. Відповідність дисертації вимогам до наукового ступеня кандидата медичних наук

Дисертаційна робота Ткаченка Володимира Володимировича за темою: "Застосування відеоторакоскопічних оперативних втручань в діагностиці та лікуванні хворих на об'ємні утворення середостіння" містить наукову новизну, практичну та теоретичну значимість, за змістом відповідає спеціальності 14.01.03 - хірургія. Робота відповідає всім вимогам "Порядку присудження наукових ступенів" затвердженого постановами Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 року та № 656 від 19.08.2015 року, до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.03. - хірургія, а автор заслуговує на присвоєння йому вказаного ступеня.

Офіційний опонент

Головний науковий співробітник
відділу хірургії підшлункової залози та
жовчовивідних проток д.мед.н.,
професор,
член-кореспондент НАМІ України

М.Ю. Ничитайло